

IRODALMI MOZAIK

A magyar forradalom az emigrációs költészetben

A most következő versválogatás két fogalmi kört kíván összefogni. Az 1956-os magyar forradalom emlékét és a nyugati magyar (emigráns) költészetet. Közismert dolog, hogy a forradalom erőszakos leverése után a Budapesten katonai intervencióval hatalomba helyezett bábkormány mindenképpen arra törekedett, hogy elfojtsa, meghamisítsa és folyamatosan rágalmazza a magyar nemzet elemi erővel kirobbanó szabadságküzdelmének emlékét. Ez az emlék igen hosszú ideig a rendőriellenőrzött és kézben tartott nyilvánosságban egyáltalán nem kapott szerepet, csupán emlékekben és utalásokban élt tovább. Főként emlékekben, hiszen a forradalom napjaiban nyilvánosságra került költői művek, így Illyés Gyula *Egy mondat a zsarnokságról* című hatalmas költeménye, Benjámin László, Zelk Zoltán, Tamási Lajos, Lakatos István és mások versei olykor elhangzottak a lefüggönyözött lakásokban (nem egyszer a Szabad Európa Rádió jóvoltából), és elevenek voltak azoknak az emlékezetében, akik hűségesekek maradtak ötvenhat eszményeihez és eszméihez. A nyugati világban, az ottani magyar sajtó, így az Irodalmi Újság és az Új Látóhatár, illetve az ottani magyar könyvkiadás jóvoltából viszont széles körben ismertekké váltak, és ugyancsak az emigrációból beszivárgó sajtótermékeknek, valamint a nyugati magyar rádióadóknak köszönhetően számosan megismerték őket Magyarországon is. Márai Sándor, Faludy György, Tollas Tibor, András Sándor, Gömöri György, Horváth Elemér, Vitéz György és mások költői művei nem csak fenntartották a magyarság egyik legnagyobb forradalmának és szabadságharcának az emlékét, biztatást is jelentettek, minthogy azt igazolták, hogy a történelemben nem ismeretlenek a váratlan fordulatok, egy levert szabadságharc (akárcsak az 1848–1849-es) esetleg évtizedek múltán méltó fénybe kerülhet az utókor előtt, egy szersz mind megőrizték a nemzet emlékezte számára a felemelkedés és a szabadság történelmi emlékeit, és természetesen kifejezték a gyász érzéseit is.

Folyóiratunk jelen költői összeállítása ezekből a versekből ad közre válogatást – abban a meggyőződésben, hogy a magyar forradalom emlékét mindig újra és újra fel kell mutatni a jelen számára, és avégett, hogy a nagy múltú, irodalmi és nemzeti jelentőségében egyaránt figyelemreméltó nyugati magyar irodalomra mindig újra fel kell hívni az olvasóközönség figyelmét. Verses válogatásunk az imént felsorolt költők néhány művét mutatja be, irodalmi bevezetésként pedig Cs. Szabó Lászlónak, a mára már eltávozott kiváló londoni magyar írónak egy korabeli írását helyeztük el – ez 1956. november 1-jén: Halottak Napján hangzott el az angol rádióban, gyászolva a magyar forradalom elesett hőseit. Az emlékezés erkölcsé és történelmünk nagyszerű eseményeinek példája vezetett bennünket a folyóirat jelen számának összeállítása során.

Pomogáts Béla

Gyász és megdicsőülés

Halottak napja nem a porladó hamvak, az élő lelkek ünnepe. Több mint ezer-száz esztendeje megülik évente apró, reszkető fényeknél, mikor a fákra is leszáll az arany halál. De 1956-tól fogva Magyarországon krisztusi ünnep is ez a keresztény emlékezés: olyan áldozat ünnepe, amelyet egy nép hozott, hogy kiontott vérével tisztábbra mossa a világ lelkiismeretét, s pusztá mellett a fegyverek elé ugorva meghirdesse, hogy a Bűnnek nincs igazi hatalma. Mert azok a friss holtak, akiknek hevenyészett utcai sírja fölött kigyúl a mécses, megszegyentették a kételkedőket, akik nem bíztak a lélek törhetetlen szabadságában, s ujjongással tölti el a hívőket, akik tudták, hogy a lélek csöndes, de töretlen ellenállása egyszer még képes lesz a legnagyobb véráldozatra és önfeláldozásra. Nem bíztak hiába. Kicsi és szegény nép vállalkozott erre a fennkölt és felülmúlhatatlan áldozatra, olyan nép, amelyet legtöbb szomszédja s más világárszek népei számban, hatalomban, anyagi erőben felülmúlnak. De egyik sem a lélek erejében és szabadságában. A gondviselés rendjét kell látni és dicsérni abban, hogy a magyar szabadságharc azon az ünnepen végződik, halottak napján, amely nem a porladó testek, hanem az élő lelkek ünnepnapja. Mostantól fogva akárhogy forduljon is a magyarság jó vagy bal sorsa, a világ népei a holtak élő lelkére emlékezve a síroknál, emlékezni fognak azokra a magyar férfiakra, asszonyokra és serdülőkre, diákokra, munkásokra, katonákra, parasztokra és írókra, akik véres áldozatukkal tanúságot tettek e lélek örök szabadságáról, s visszaadták egy magyar szó hitvalló, csodálatos értelmét. Ez a szó a halálmegvetés. Az elesett hősök a szó szoros értelme szerint megvetették a halált, mert nem hittek az örök halálban s tudták, hogy halál csak a földi létben van, abban a földi életben, amelyet megmérgezett a bűn, s méltatlanná tett az emberhez. Tudták, hogy élőhalottnak lenni rosszabb és méltatlanabb, mint hősi halottnak.

Hány hadosztálya van a pápának? – kérdezte Sztálin. Midőn a pápa meghalotta ezt a gőgös, balga kérdést, mosolyogva azt felelte: az én seregem az égben van. Ez a sereg harcolt Budapest utcáin nemcsak a katolikusok, hanem minden hitvallásúak mellett, s azoknak az oldalán is, akik sose próbálták ki az ima erejét, nem kóstolták meg édes ízét, mert szunnyadt bennük a hit, de szívük tisztaságával az angyalok szövetségesei voltak. Ifjak, férfiak, aggok, lányok és asszonyok fegyvertelenül vagy gyatra fegyverekkel a kezükben s halálmegvetéssel a szívben legyőzték Sztálin hadosztályait, Krisztus tudatos vagy öntudatlan követőiként vállalták a legnagyobb áldozatot utódaikért, nemzetükért és minden nemzetért. Rettenetes volt a bosszú a hitelenség fölött: a láthatatlan és letagadott lélek elnémította a látható fegyvereket.

A magyar költészet tele van hintve jövőbelátó igékkel. „Nem sokaság, hanem lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat” – kiáltotta Berzsenyi, nem törődve maga körül a szomorú valósággal, amely látszólag meghazudtolta. Neki volt azonban igaza, a próféta költőnek, mert a magyar nép százötven évvel később

helytállt a szavaiért. Milyen jó, hogy megvan ez a felséges sor, a legszebb sírfelirat az októberi áldozatok friss hantjai felett! Egy másik költő, élő kortársunk pedig pár év előtt, a hitleri háború legsötétebb óráiban, közelítő csapások és iszonyatok sejtelmével azt írta, hogy: „Nem ijeszt, mi csak ijeszthet, nem ölhet, mi csak ölne minket.” Milyen jó, hogy megvan ez a két sor, amely összemarkolja az októberi szabadságharc értelmét s a hősi halottak egykori hitvallását, ha maguk talán nem tudták is kimondani ilyen tömören.

A magyar nép ma azokhoz a repedezett, régi-régi képekhez hasonlít, amelyek a feltámadt, szomorú, de győzhetetlen Krisztus, borzalmas sebektől s alvadt vérrel borítva, kereszttel a vállán a nyitott és legyőzött sír szélén ül. Az ő áldozatára emlékeztet, amit a nép egy ködös, szétlőtt, leszegényedett, elcsúfított és megalázott nagyváros utcáin véghezvitt. Mint minden áldozat Krisztus nyomdokán, a magyaroké is egyszerre megszégyenít és fölemel, büntudattal és ujjongással telít. Nem vagyunk rá méltók, s mégis el kell fogadni, mert így akarja az áldozathozó.

Nagyon nehéz napok várnak a magyarokra. De nem azért, mert a tél küszöbén rommá lett az otthonuk. Azért sem, mert kevés a kenyér, ruha, szén és kötszer. Ezeket a hiányokat és gondokat enyhíti a bámuló és meghatott világ segítése s a maguk buzgalma. De nehéz napok várnak a magyarra, mert lélekben és szellemben, magatartásukban és közdolgaikban, a politikában, gyárakban, hivatalokban, iskolákban s a földeken felül kell múlniuk egész múltjukat. Nem lesz könnyű méltónak lenni azokhoz a holtakhoz, Krisztus tudatos vagy öntudatlan követőihez, akik halottak napja előtt Budapesten és az országban olyan sokat elmostak a világ bűneiből.

(Elhangzott 1956. november 1-jén, halottak napján az Angol Rádió magyar adásában Új Hungária, 1956. november 9.)

M Á R A I S Á N D O R

MENNYBŐL AZ ANGYAL

menj sietve

*Az üszkös, fagyos Budapestre.
Oda, ahol az orosz tankok
Között ballgatnak a barangok.
Ahol nem csillog a karácsony,
Nincsen aranydió a fákon,
Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.
Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.
Szólj hangosan az éjszakából:
Angyal, vigyél birt a csodáról.*

*Csattogtasd szaporán a szárnyad,
Repülj, subogj, mert nagyon várnak.
Ne beszélj nekik a világról,
Abol most gyertyafény világol,
Meleg házakban terül asztal,
A pap ékes szóval vigasztal,
Selyempapír zizeg, ajándék,
Bölcs szó fontolgat, okos szándék.
Csillagszóró villog a fákról:
Angyal, te beszélj a csodáról.*

*Mondd el, mert ez világ csodája:
Egy szegény nép karácsonyfája
A Csendes Éjben égni kezdett –
És sokan vetnek most keresztet.
Földrészek népe nézi, nézi,
Egyik érti, másik nem érti.
Fejük csóválják, sok ez, soknak.
Imádkoznak vagy iszonyodnak,
Mert más lóg a fán, nem cukorkák:
Népek Krisztusa, Magyarország.*

*És elmegy sok ember előtte:
A Katona, ki szíven döfte,
A Farizeus, ki eladta,
Aki háromszor megtagadta.
Vele mártott kezet a tálba,
Harminc ezüstpénzért kínálta
S amíg gyalázta, verte, szidta:
Testét ette és vérét itta –
Most áll és bámul a sok ember,
De szólni Hozzá senki nem mer.*

*Mert Ő sem szól már, nem is vádol,
Néz, mint Krisztus a keresztfáról.
Különös ez a karácsonyfa,
Ördög hozta, vagy Angyal hozta –
Kik köntösére kockát vetnek,
Nem tudják, mit is cselekszenek,
Csak orrontják, nyínak, gyanítják
Ennek az éjszakának titkát,
Mert ez nagyon furcsa karácsony:
A magyar nép lóg most a fákon.*

*És a világ beszél csodáról,
Papok papolnak bátorságról.
Az államférfi parentálja,
Megáldja a szentséges pápa.
És minden rendű népek, rendek
Kérik, hogy ez mivégre kellett.
Mért nem pusztul ki, ahogy kérték?
Mért nem várta csendben a végét?
Miért, hogy meghasadt az égbolt,
Mert egy nép azt mondta: „Elég volt.”*

*Nem érti ezt az a sok ember,
Mi áradt itt meg, mint a tenger?
Miért remegtek világrendek?
Egy nép kiáltott. Aztán csend lett.
De most sokan kérik: mi történt?
Ki tett itt csontból, húsból törvényt?
És kérik, egyre többen kérik,
Hebegve, mert végképp nem értik –
Ők, akik örökségbe kapták –:
Ilyen nagy dolog a Szabadság?...*

*Angyal, vidd meg a hírt az égből,
Mindig új élet lesz a vérből.
Találkoztak ők már néhányszor
– a gyermek, a számár, a pásztor –
Az alomban, a jászol mellett,
Ha az Élet elevent ellett,
A Csodát most is ők vigyázzák,
Lebeletükkel állnak strázsát,
Mert Csillag ég, basad a hajnal,
Mondd meg nekik –
 mennyből az angyal.*

New York, 1956.

Emlékbeszéd egy ifjú harcos felett

*Húszéves volt és bús napot
Harcolt át étlen, szomjan.
Húszéves volt s most halott,
Úgy pibent el karomban,
Mintha csak álmodna tovább,
S szíve fölött egy átkos
Álom megölte a csodát...
Hallom, kérdése hogy fon át:
– „Testvér, nézd meg a sebemet,
Ugye hogy nem balálos?” –*

*Abogy fuldokolt, úgy ömölt
A porba drága vére.
Falánkul itta fel a föld,
Páncélos tört a térre –
S csend lett utána, furcsa csend,
S felelt a véres utca lent.
Reánk borult a város,
Túl a falakon zúgva ment
Új csapat át a sáros
Holtakon... s lecsukló fejét
Öleltem s bívtam: „Jaj, ne még!...
A sebed nem balálos!” –*

*Friss vér folyt és egyre nőtt
Két ágra szakadt forrás –
Folyammá duzzadt, fölkelők,
– Egy szívre dobbant ország
Törte szét gátját, s átcsapott
Az Alpok hűvös bércén,
S menetelt száz és száz halott...
Szégyenükben a tárt karok
Lebulltak, mind most értvén,
Hogy e hömpölygő áradat
Jelzi a föld új sodrát,
S hol forró árja átszaladt,
Sok iszapba fült ország
Mozdult a mélyből Nyugaton.*

*Nem a trónok, a népek,
Vállukról tőkés nyugalom
Terbét dobják, s új utakon
Már mind, mind velünk lépnek!
A politikus helyett
Bányászok, dokkmunkások.
Testvér, ne nézd a sebedet,
Hidd el, hogy nem halálos!*

*A másik két ágát tenyerén
Viszi a barbár csorda
A páncélosok fenekén
Steppéken szétrobogva.
Viszi a Hazugság felett,
Hogy nem fasiszták vére,
A nép, a velük egy sereg
Küzd és hull most el érte:
A SZABADSÁGÉRT, és amíg*

*Remegve vonják vissza,
E bomlott sereg lesz a bíd,
S viszi bitünket tiszta
Harcok medrén át s századok
Partjai élénk dőlnek,
S lomba Ázsia lángja fog
Tüzet adni erónknek.
Börtönök nyílnak Keleten,
S fáklyát gyújt éjszakádhoz
A Te sebed az én sebem,
Testvér, már nem halálos.*

*S ha páncélos zsarnokok,
S az arany földbe olvadt,
Virág borít majd bolt romot,
Tűzrózsát hint a Holnap
Kibúlt szivedre, mely lebulult
Tegnap az utcakőre,
Lángjain elég majd a múlt,
S életre kelsz belőle,
Mint hajdan legendás madár,
Szárnyad új fényre bontod,
Míg Kelet, Nyugat, száz batár
Benned rak fészket, boldog
Jövendőnkre... s az ég alatt
Két világ Néked áldoz,
Hazám! Lángodtól ég a nap,
S amelyből ennyi fény fakadt,
Az a seb nem halálos!*

1956. október 24.

Gyászmise a Hattyú utcai kocsmában

*Mert úgy érezték a magányban elapadt akkor a városi
esteli zaj csak egy távoli villamoscsengő harangozott furcsán
Az éjszaka szelíden súlyosan gördült végig az utcán
mint gumikerekű ezüstös gyászkocsi.*

*Jönnek az elbúnyt rokonai
muszájból szemethúnyt rokonai
tegnap még nevető rokonai
holnap már nevető rokonai
sobasem feledő rokonai
és utálkoznak a történelemtől*

*Hadd gyónjunk a rumok urának
a cifra borok kegyes asszonyának
gyónjunk a titoktartó pálinkának –
fullaszt az útálat*

*Ím, jöttünk, hogy gyászoljuk a reményt,
a szegényt, a jót, Nagy Imrét;
csillagos, szép mosolyával
a hitünk lobbant el ismét.*

*Gyere komám térdepeljen a kedvünk
alázatos gyalázatos kedvünk
rövidzárlatozó büszkeségünk –
nincs mivel kérkednünk*

*Ím, jöttünk, hogy apáink módján
sirassuk újra magunkat;
ó, nekünk a győzelmek helyett
csak védtelen bősök ha jutnak.*

*Palackok orgonasípjain ömlik a gyászdal
rezegnek zengenek a falak a koponyák
füstölgő fényben tankok ölelkeznek gépfegyverropogással
az oltárnál az elkínzott csapos veri az orgonát.*

*„Miképp az meg vagyon írva
a mosógéphez szóló
harmadik utasításban –
fehér gyolcsot tarka szeméttel
ne moss össze a gyászban.*

*„Ám ne bidd a megváltást nyújtá
néked az ügynök, az álnok,
s magad immár nem kell kínozni –
bétpecsétes buja szennyet
a csalárd mosógép se mos ki.*

*„Fiam, bittél vala csodában,
a mosógépben ne biggyél,
mert hiába köpsz a sírra –
a holt gyilkolhatatlan, de ki él, még balandó,
miképp az meg vagyon írva.”*

*Palackok orgonasípjain
ömlik a gyászdal –
Pajtásom, drága pajtásom,
mit kezdek a zokogással?*

*Két szemem két jó géppisztoly
pattognak belőle a könnyek,
engem járnak át, magam ölöm,
de nem megy hogy megdögöljek.*

*Testemből a szomorúság ólmát
az autóbusz úgyis kirázza –
csókra születtem pajtás,
nem baláltra, nem a gyászra.*

*Szédeleg a rokonság lábuk előtt a bánatsötét verem
és hullanak a holtra hófehér sörhab-virágok
fülekben lakozó ágyúdörgés tép lyukat a gyászéneken
és billen a piros pohár és az arcokon vér szivárog*

*„Csapataink harcban állnak.
A kormány helyén van.” – A sírban.
S majd jön ideje a feltámadásnak –
így hisszük. S mert hisszük – így van.*

Új Látóhatár (München) 1958

G Ö M Ö R I G Y Ö R G Y

Emléksorok egy áldozatról

N.I. emlékének

*Utca nem őrzi nevét, mosolya is már fakulóban
régi felvételeken, s bár vannak még, akik érzik
kézszorítás-melegét, s idézik utolsó,
bátrabagyott szavait, az újonnan születettnek
ő már csak adalék, túl egyszerű, köznapi két név.
Meg kellett balnia: így kívánta a százcselű végzet.
Sértett démonok engesztelésére vére kiomlott –
s kellett a test a habarcsba, az alapozásba, amelyre
s relatív jólét csálé Dévavára fölépült.
(Ingatag falain, aki látja, olvashatja az írást:
„KAPARJ KURTA; NE SZÓLJ SZÁM, S NEM FÁJ A FEJÜNK.”)
Utca nem őrzi nevét, s aki szólna ma róla, csak így szól:
nem e világra való volt ennyi naiv bizalom.
Él mégis, túl szavakon, most és minden időben,
mindig, míg valahol pár magyar összehajol.*

F Á Y F E R E N C

Missa Hungarica

*Emeljük ég felé a holtakat:
a kartalanokat, a lábtalanokat,
a harmatmellű gyermeklányokat,
a gépebagyott munkást, a diákot
– ki a balállal került iskolát –
kis bűgaink, öcséink sárga csontját...
S mutassuk fel, kik ott vonultak át
a lángok közt, az októberi csendben:
szép, védtelen, fegyvertelen csapat,
kiknek a méhe új időket bordott
s új boltakat.*

*A malmok mélyén zúg a kő.
Lisztet-rejtők a zsákok.
Nagy rézüstökben szilva fő.
Szüretre érik az idő.
S vizet dajkál az árok.*

*Emeljük ég felé a holtakat:
a bangtalanokat, panasztalanokat,
mészfehér bajú aggastyánokat;
a kézfejet, mely soha nem éri
a testet már, amelytől elszakadt;
a szemeket, a nyelveket, a szívet...
a tejszagú kis ártatlanokat,
kik úgy zuhantak anyjuk lágy öléből
a föld felé – égő kísértetek –
mint szép bitünek, amelyet eltapostak
a győztesek.*

*A fák közt csípős füst lebeg,
felsír a krumpli szára
S birsalma-sápadt fellegek
alatt a tó is megremeg,
lúdbőrös lesz a háta.*

*Emeljük ég felé a holtakat:
az úgy-szeretteket, az elfeledteket,
a bóbérkézzel eltemetteket;
parasztokat, kik megrakott szekérral,
égő sörényű, reszkető lovak
szemében hoztak bírt az ismeretlen
falu felől, hol kincses álmokat
vigyáz a föld; – s hol most, a tarkaszóttos,
ravasz, titkokkal-terhes őszi rét
vizek fényében őrzi jó fiának
a cvikkerét.*

*Az égbe, húzó vadludak
tőrélű éke verve.
Lepergő, rozsdás bangjukat
ködök közt bújkáló utak
bordják a végtelenbe.*

*Emeljük ég felé a holtakat:
az elporladtakat, féregrágottakat,
már annyi éve nem sirattakat,
akik felett nagyöblű évgyűrűket
nevelt a fa. S kikről csak hú szelek
beszélgetnek a csípős alkonyattal,
mikor felszáll a csontjaik felett
az őszikék egysípú siratója...*

*Lángolj fel ég! – Szikrázzatok szavak!
Hét-rétegű avar alatt keressük
a holtakat.*

1963

HORVÁTH ELEMÉR

Huszonöt év után

*Tizenegy millió nem disszidálhat
nem is ugorhat ki az ablakon
s ennyinek nem elég nagy a Bakony
bogy elmenjen modern haramiának*

*Az alkoholban nincs jövő csak másnap
A vers azt bibetné nagybatalom
ba kinyomják S úgy néz ki Papíron
(ami nem jut mindenki mondatának)*

*Legfeljebb 5% ba beállhat
idealizmusból nihilistának
bisz nem áruló mindenegyes párttag*

*Munkát végez és nem gyűjt vagyont
Van ennyi szabadság minden muszájban
S ahol zsarnokság van itt zsarnokság van*

1981

FALUDY GYÖRGY

Ezerkilenszázötvenhat, te csillag

A terrible beauty is born
(Yeats)

*Másnap, szerdán reggel: por, ágyúszó
és szenvedés; mégis, mikor átvágtam
a Hősök terén, mosolyognom kellett,
mert nem állt szobor többé a csizmában,
csütörtök: lázrózsák mindenki arcán,
Földváry már kedd este elesett
a Rókus előtt; szemközt, az iskola
padlásán felfegyverzett gyerekek,
péntek: még több vér, tankok, a Ligetnél*

*az ütegek torkolattüzeit
nézem éjjel és borzongok: a „szörnyű
szépség” most nálunk is megszületik,
hat nap: a kénezett arcú halottak
apró csokorral mellükön, a járdán,
(Köztársaság tér), röplapok, szorongás,
szemem előtt kis, tétova szivárvány,
ölelkezés az Írószövetségben,
mert csomagolnak s indulnak baza,
feltépett sínek és torlaszok: fölöttük
a szabadság liliom-illata,
ezerhétszázhárom, nyolcszáznegyvennyolc,
és ötvenhat: egyszer minden száz évben
talpra állunk kínzóink ellen; bármi
történjék is, boldogság, hogy megértem,
és újra péntek: a Dunánál állunk,
a nap áttör füstön, ködön; talán
sikerül minden s az alkonyat bíbor
brokátja Zsuzska lenszőke haján,
és szombat: a hajnalban csupa reménység,
estére tudni: nyakunkon a kés,
a keleti szembatár mögött mocskos
felbők, nyugatról álszent röfögés,
mentünk a kétszázézerrel; nem bírnék
több börtönt és ha nem is jön velem:*

*Árpád óta bennem lakik az ország,
minden völgyét meg dombját ösmerem,
akkor is hazám, ha távol lesz tőlem,
eddig sem ápolt s ha más föld takar
mit számít az? s mit számít, ha fiam majd
dad-nek is szólít és nem lesz magyar?
Mi elmaradt, azt hús vagy száz év múlva
az ifjúságtól mind visszkapom:
ők látják majd, hogy az előszobákban
kabátom még ott lóg a fogason.*

*Ezerkilencszázötvenhat, sem emlék,
sem múltam nem vagy, sem történelem,
de lényem egy kioperálhatatlan
darabja, testrészt, ki jöttél velem
az irgalmatlan mindenségbe, hol a
Semmi vize zubog a híd alatt,*

*melynek nincs korlátja: – életemnek
te adtál értelmet, vad álmokat
éjjelre s kedvet a szenvedéshez
meg örömet; mindig te fogtál kézen
ba botladoztam, magasra emeltél
s nem engedted, hogy kifulladás vénen,
ezerkilencszázötvenhat, te csillag,
a nebész út oly könnyű volt veled!
Oly régesrégen sütsz fehér bajamra,
ragyogj sokáig még sírom felett.*

Szivárvány (Chicago), 1986

